

PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE

CEVES
CENTAR ZA VISOKE
EKONOMSKE STUDIJE
CENTER FOR ADVANCED
ECONOMIC STUDIES

GRAĐEVINARSTVO

SEKTORSKI PREGLED SEPTEMBAR 2016.

TOP AKTUELNOSTI

Uveden novi ISO standard za kranove otporne na zemljotrese

Novi ISO 11031 postavlja principe dizajniranja i izgradnje kranova otpornih na zemljotrese, a može se koristiti i za izračunavanje seizmičkih opterećenja koja pokazuju kako će kran odgovoriti na različite jačine zemljotresa. Uvođenje ovog standarda povećava ne samo poverenje u građevinski sektor, već uvodi i jedan zajednički tehnički jezik koji omogućava proizvođačima, inženjerima i korisnicima da se jasno razumeju bez obzira gde su, podstičući tako globalnu trgovinu. Potreba za uvođenjem ovog standarda se javila još 1995. godine nakon zemljotresa u Kobi u Japanu, ali je tek sad realizovana.

Travis Perkins, najveća građevinska firma UK, zatvara čak 30 poslovnica pred "neizvesnu" 2017. godinu

Uprkos rastu prihoda od 5,8% i povećanju neoporezovanog profita od čak 10,2% u prvih šest meseci 2016. godine, kompanija najavljuje ovakav potez, čime bi dovela u pitanje 600 radnih mesta. Svi su izgledi da je uzrok tome neizvesnost zbog mogućih negativnih posledica Brexit-a. Kompanija se obavezala da u narednih 5 godina prilagodi svoju raspodelu poslovnica potrebama tržišta, te sada zatvara neprofitabilne i ulaže u profitabilne poslovnice.

Robot koji gradi kuću za dva dana

Australijska kompanija Fastbrick Robotics je razvila gigantskog robota "Hadrian X" koji se montira na kamion i koji može da postavi 1.000 cigli za jedan sat, koristeći 3D skeniranje i lasere.

Robot koji kreči brže od dva radnika zajedno

"PictoBot" može da kreči u potpunom mraku, i tako okreči prostoriju 25% brže nego dva molera. Ovaj robot, razvijen od strane univerziteta u Singapuru, a uz podršku Vlade, kreči zidove do 10m visine uz pomoć optičke kamere koja skenira prostor i lasera koji služi za navigaciju.

Britanski startap napravio prvi alat koji pravi četvorougao otvora u zidu u jednom potezu

Ova vrsta "testere" u jednom potezu pravi četvorougao otvora za prekidače u zidu, čime eliminiše potrebu crtanja i merenja otvora. Proizvođač tvrdi da bi ovakav alat na godišnjem nivou doneo uštedu od 16.000 miliona sati rada i samim tim od 320 miliona funti, s obzirom da u UK ima oko 250.000 električara koji u proseku prave po tri ovakva otvora dnevno.

U Dubaiju počinje gradnja najvišeg tornja na svetu

Gradnja ovog tornja bi trebalo da traje 4 godine, i on će biti najviši toranj na svetu ako bude završen pre tornja koji se gradi u Saudijskoj Arabiji, čija se izgradnja isto očekuje u 2020. godini. Toranj u Dubaiju će biti visok 928m, što je 100m više od trenutno najviše zgrade sveta Burj Khalifa.

Kuala Lumpur dobija najveći podzemni grad na svetu

Kineska kompanija China Railway Group će izgraditi ovaj grad u okviru metro linije Singapur-Malezija, koji će imati šoping centre, tematske parkove, kulturna sela i finansijski centar. Ideja je da na kraju ovaj grad predstavlja "biser" na železničkom koridoru koji Kina želi da izgradi do 2026. godine, a koji će povezivati Jugoistočnu Aziju sa Istočnom, Zapadnom i Južnom Azijom.

Namibija želi da angažuje srpske firme na svojim infrastrukturnim projektima

Potpredsednica Vlade Namibije i ministarka međunarodnih odnosa Netumba Nandi-Ndaitva najavila je potencijalno angažovanje srpskih firmi na projektima koji se odnose na železničku infrastrukturu, puteve, i proširenje kapaciteta aerodroma u ovoj zemlji. Namibija bi mogla puno da nauči od srpskih firmi, pošto ona nema dovoljno znanja i iskustva u tim oblastima.

Zahvaljujući građevinskim dozvolama Srbija jedna od 10 zemalja koje su najviše napredovale na Doing business listi za 2017. godinu

Srbija je napredovala sa 59. na 47. mesto, od ukupno 189 zemalja, za šta je najzaslužniji skok sa 152. na 36. mesto u oblasti pribavljanje građevinskih dozvola. Naime, uvedena je obaveza onlajn apliciranja za građevinske dozvole od 1. januara ove godine (putem sajta www.gradjevinskedozvole.rs), pojednostavljene su procedure za dobijanje dozvole i ubrzan je postupak prenosa prava svojine nad nepokretnostima.

Zahvaljujući navedenom, pojedinac sada može da izgradi skladište u roku od 156 dana, u odnosu na ranijih 327 dana, dok postupak prenosa prava svojine traje 21 dan, što je više nego duplo manje od globalnog proseka od 51 dan.

Onlajn izdavanje građevinskih dozvola zaživelo -- sledeći korak je reforma katastra

Pre ovog koraka, resorno ministarstvo samo još želi da vidi da li ima nekih problema u praksi kad su u pitanju građevinske dozvole.

GLOBALNO TRŽIŠTE

Globalni rast građevinske industrije je umeren

Očekuje se da će na kraju 2016. godine iznositi 2,8%, što je neznatno više u odnosu na rast od 2,4% u 2015. godini. Ove stope rasta su skromne ako ih uporedimo sa prosečnom stopom rasta u prethodnih 10 godina od 5% godišnje, kada je građevinski sektor bio predvodnik globalnog rasta.

Na slabiji rast građevinskog sektora u poslednje dve godine najviše su uticala tri faktora

To su: 1) istorijski niske cene nafte, što je usporilo rast građevinarstva u zemljama izvoznicama nafte; 2) ekonomsko posustajanje Kine, najvećeg svetskog igrača u građevinskom sektoru; i 3) jačanje američkog dolara, koje je smanjilo investicionu aktivnost građevinskog sektora koji čini puno malih firmi sa velikim leveridžom i dugačkim rokovima otplate duga.

Posmatrano po pojedinačnim tržištima, građevinski sektor doživljava tranziciju

U zemljama u razvoju, rast u 2016. godini će iznositi svega 3,4% (u poređenju sa prosekom od 7% u poslednjih 10 godina), dok će u razvijenim zemljama on biti 2,2% (što je značajan napredak u odnosu na prethodnih 10 godina kada je beležio pad od 0.7%).

Uprkos negativnom uticaju Brexit-a, građevinski sektor UK se oporavlja

Iako se u prvoj polovini 2016. godine kontraktovao za 0,4% i da je poverenje investitora bilo poljuljano nakon Brexit-a, građevinski sektor UK je od septembra ponovo na putu rasta. Ovo je veliki preokret, s obzirom da je u julu bio na svom sedmogodišnjem minimumu. Preokret je najviše vođen rastom stambene gradnje, ali i infrastrukturne, dok gradnja komercijalnih objekata nastavlja da opada, s obzirom da su investitori i dalje zabrinuti zbog eventualnih posledica Brexit-a. Stručnjaci iz građevinskog sektora očekuju rast ovog sektora od 2,5% u narednih 12 meseci.

U SAD opada građevinska aktivnost

ABI indeks (Architecture Billings Index) američkog građevinskog sektora u septembru (48,4) i avgustu (49,7) sugerišu na opadajuću aktivnost građevinskog sektora koja će se ispoljiti za 9 do 12 meseci. (Vrednosti ovog indeksa manje od 50 ukazuju na smanjenje aktivnosti sektora).

Građevinski sektor Indije će biti treći najveći na svetu do 2030. godine

S obzirom da je svaka šesta osoba na svetu koja se preseli u grad zapravo građanin Indije, ne iznenađuje podatak da je stopa urbanizacije u ovoj zemlji druga najveća na svetu (posle Kine) i da će do 2025. godine građevinski sektor Indije vredeti milijardu dolara i zapošljavati 75 miliona ljudi. Očekuje se da će do 2030 Indija imati 77 gradova sa po preko milion stanovnika.

Uprkos kontrakciji stambenog sektora u Kini, ukupan građevinski sektor u ovoj zemlji i dalje raste

Rast je vođen infrastrukturnom gradnjom u koju Kinezi i dalje puno ulažu. Očekuje se da će se rast nastaviti i u 2017. godini, kao i da će Kina, iako znatno ekonomski oslabljena, ostati najveća sila u svetu građevinarstva sve do 2030. godine.

DOMAĆE TRŽIŠTE

Vrednost izvedenih radova izvođača iz Republike Srbije u prvoj polovini 2016. godine veća je za 8%, a vrednost novih ugovorenih radova za skoro 50% u odnosu na isti period 2015. godine

S obzirom da je početak građevinske sezone obično na proleće, ne iznenađuje podatak da je vrednost izvedenih radova u drugom kvartalu 2016. godine veća nego u prvom (za 4,9%). Posmatrano prema vrsti građevina, vrednost radova izvedenih na zgradama u prvoj polovini 2016. godine porasla je za 31,8%, dok je na ostalim građevinama opala za 0,6%. Vrednost novih ugovora izvođača iz Republike Srbije je porasla za 49,7% u odnosu na isti period 2015. godine.

Broj izdatih građevinskih dozvola ubrzano raste, zahvaljujući onlajn proceduri

Ukupan broj izdatih dozvola za period januar – avgust 2016. godine veći je za 14,8% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je predviđena vrednost novoizgrađenih zgrada veća za čak 43,7%. Dobra vest je što broj izdatih dozvola raste iz meseca u mesec. Samo u avgustu ove godine je u Srbiji izdato 23 odsto više građevinskih dozvola nego u istom mesecu 2015. godine. Za ovakve napretke prvenstveno je zaslužna objedinjena pojednostavljena onlajn procedura za dobijanje dozvola.

www.pks.rs